

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΦΕΕ κ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΦΙΛΙΩΤΗΣ

«Δεν υπάρχουν άλλα περιθώρια λάθους»

Συνέντευξη στους Μιχάλη Πιτσιλίδη και Θεόδωλο Παπαβασιλείου

«Οι μεταρρυθμίσεις σε όλο το φάσμα της οικονομικής δραστηριότητας αποτελούν αδύρτη αναγκαιότητα», υποστηρίζει ο Πρόεδρος του ΣΦΕΕ, κ. Διονύσιος Φιλιώτης, τονίζοντας πως, «ο χρόνος έχει τελειώσει και δεν υπάρχουν άλλα περιθώρια λάθους». Θεωρεί αναγκαία αλλά και εφικτή τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού συστήματος υγείας, ενώ, όσον αφορά στις παρεμβάσεις της κυβέρνησης στο θέμα του φαρμάκου, τονίζει πως «οποιοδήποτε επιπλέον μέτρο θα λειτουργήσει αρνητικά για τη βιωσιμότητα των φαρμακευτικών επιχειρήσεων και την πρόβλεψη των ασθενών στα φάρμακα και τις θεραπείες που τους είναι απαραίτητες».

Κύριε Πρόεδρε, είχατε επισημάνει εγκαίρως ότι η παρούσα οικονομική κρίση, μπορεί και πρέπει να αποτελέσει ευκαιρία για τη χώρα μας. Έχει περάσει αρκετός καιρός από τότε. Θεωρείτε ότι, τελικά, «αξιοποιείται» οσοιά η κρίση;

Το μήνυμα της εποχής είναι ξεκάθαρο. Δεν πρέπει να χαθεί η ευκαιρία που μας προσφέρει αυτή η πρωτοφανής κρίση. Οι μεταρρυθμίσεις σε όλο το φάσμα της οικονομικής δραστηριότητας αποτελούν αδύρτη αναγκαιότητα. Η οικονομία δεν πάσχει από ένα «απλό κρυολόγημα». Για το λόγο αυτό, απαιτούνται τολμηρές αποφάσεις, αποφασιστικότητα και αποτελεσματικότητα στην υλοποίησή τους.

Πιστεύω, παρά το γεγονός ότι όλοι αναγνωρίζουμε τη σοβαρότητα της κατάστασης, δεν κάνουμε αρκετά, ώστε να απαλλαγούμε από νοσηρότητες και πρακτικές του παρελθόντος που μας οδηγούν ως εδώ. Επιπρόσθετα, να χρησιμοποιήσω ως παράδειγμα τον τομέα της υγείας. Σήμερα, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, ο στόχος για τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού συστήματος υγείας είναι, όχι μόνο αναγκαίος αλλά και

εφικτός. Δυστυχώς, οι λύσεις που δόθηκαν από την Κυβέρνηση, παρά τις καιροπαιρέτες προσπάθειες, ήταν λύσεις πανικού. Υπάρχουν λύσεις οι οποίες θα βελτιώσουν τη δημοσιονομική κατάσταση της χώρας. Υπάρχουν λύσεις οι οποίες θα επιτύχουν εξορθολογισμό των δαπανών του συστήματος υγείας.

Ο επιχειρηματικός κόσμος, αναγνωρίζοντας την κρισιμότητα των καιρών, υποστηρίζει την υλοποίηση κάθε προσπάθειας εκσυγχρονισμού και πιέζει να ολοκληρωθεί η μηχανοργάνωση του συστήματος υγείας. Η πολιτική ηγεσία του τύπου πρέπει να εμπνεύσει τον επιχειρηματικό κόσμο και να δείξει προς αυτόν εμπιστοσύνη. Να αξιοποιήσει την κρίση με το σωστό τρόπο.

Ο ΣΦΕΕ, όπως πάντα, είναι αρωγός της Πολιτείας σε αυτήν την προσπάθεια. Έχουμε καταστήσει σαφές ότι η Πολιτεία και οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις υπηρετούν κοινούς στόχους. Προς αυτήν την κατεύθυνση, ο ΣΦΕΕ έχει προτείνει στην Πολιτεία ένα νέο υπόδειγμα συνεργασίας, το οποίο μπορεί να αποτελέσει το μοντέλο για όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας. Το νέο υπόδειγμα εδράζεται στην αντίληψη ότι κάθε πρόταση, κάθε ευφυής και έξυπνη λύση πρέπει είναι

επιωφελής για όλους (win-win).

Οι ενέργειες της κυβέρνησης με στόχο τον εξορθολογισμό των δαπανών στο χώρο της υγείας, εστιάζονται κυρίως στον τομέα του φαρμάκου. Ποιος είναι ο απολογισμός των μέτρων που έχουν ληφθεί μέχρι τώρα για τη φαρμακευτική δαπάνη και τις δαπάνες υγείας γενικότερα; Δυστυχώς, η Κυβέρνηση αντί να λαμβάνει μέτρα περιστολής των δαπανών υγείας, ανακοινώνει μέτρα που εστιάζονται μόνο στο φάρμακο. Έχουμε επινελημμένως τονίσει ότι, αν δεν ληφθούν μέτρα για τον έλεγχο των ιατρικών πράξεων και διαγνωστικών εξετάσεων, αν δεν εφαρμοστούν μέτρα ελέγχου της ποιότητας και αξιολόγησης της παροχής υπηρεσιών υγείας, αν δεν εξορθολογιστεί ο νοσοκομειακός τομέας, τότε θα χρειαστούμε και άλλα «μεσοπρόθεσμα προγράμματα».

Η Κυβέρνηση έχει εξαντλήσει τα μέτρα που αφορούν τα φάρμακα και έχει επιτύχει την προσδοκώμενη εξοικονόμηση πόρων. Οποιοδήποτε επιπλέον μέτρο θα λειτουργήσει αρνητικά για τη βιωσιμότητα των φαρμακευτικών επιχειρήσεων και την πρόβλεψη των ασθενών στα φάρμακα και τις θεραπείες

που τους είναι απαραίτητες. Θα οδηγήσει σε σφραβίσωση του ανταγωνισμού και εκτόξευση των δαπανών υγείας.

Σήμερα, η Κυβέρνηση έχει μια μεγάλη ευκαιρία. Να χρησιμοποιήσει το φάρμακο ως εργαλείο συγκράτησης των συνολικών δαπανών υγείας. Ελπίζουμε το εργαλείο αυτό να το χρησιμοποιήσει στο μέγιστο βαθμό.

Ιδιαίτερα προβλήματα και σύγχυση προκάλεσε το θέμα της τρολόγησης των φαρμάκων. Υπάρχει κάποια λύση που να εξασφαλίζει την εξοικονόμηση πόρων που επιθυμεί η κυβέρνηση, χωρίς παράλληλα να προκαλεί προβλήματα στην αγορά; Η Κυβέρνηση λαμβάνει μέτρα που αφορούν μόνο το φάρμακο, παρεμβαίνοντας κυρίως στον τρόπο καθορισμού των τιμών των φαρμάκων, σιμπετώντας τις τιμές με την ελπίδα ότι, με αυτόν τον τρόπο, θα μειώσει τη φαρμακευτική δαπάνη. Τα μέτρα αυτά έχουν λογιστικό χαρακτήρα και μεσοπρόθεσμα επιτυχία.

Αυτον υπάρχει και μέγιστο την έχουμε προτείνει. Πρόκειται για μία λύση η οποία επιτυγχάνει το διπλό στόχο της διασφάλισης της επαρκούς της αγοράς σε φάρμακα και, ταυτόχρονα, της εξοικονόμησης πόρων για το κράτος. Πιθανά αυτός της προτάσεως μας, αποτελεί τη διακριτή σχέση ανάμεσα στην τιμή που αποζημιώνει το κράτος ένα φάρμακο και της τιμής του στην ελεύθερη αγορά. Επιπλέον, με την πρότασή μας καταπολεμάται η σπατάλη στο χώρο. Το προτεινόμενο σύστημα βραβεύεται στην καθιέρωση μιας λογικής, ελεύθερης τιμής, η οποία θα είναι σε θέση να χρηματοδοτήσει σημαντικές εκπτώσεις (rebates) από τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις προς τα ασφαλιστικά ταμεία για τα φάρμακα που αγοράζει η Κοινωνική Ασφάλιση και τα δημόσια νοσοκομεία, δηλαδή ο ευρύτερος δημόσιος τομέας.

Ένα ακόμη μέτρο στο οποίο στηρίζεται η κυβέρνηση για τη μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης, είναι

η επαναφορά της λίστας συνταγογραφούμενων φαρμάκων. Ποια η θέση σας γι' αυτό το θέμα;

Κατόπιν πολυετούς παρακολούθησης και μελέτης στο σύστημα της συνταγογράφησης και της επίδρασής του στη δημόσια φαρμακευτική δαπάνη, έχουμε διαπιστώσει ότι οι διάφορες εφαρμογές λίστας συνταγογραφούμενων φαρμάκων δεν απέδωκαν ποτέ τα αναμενόμενα αποτελέσματα, δηλαδή τη μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης και τη βελτίωση της πρόφρασης των πολιτών σε φαρμακευτικές θεραπείες. Αντίθετα, πάντοτε οδηγούσαν σε αύξηση της δαπάνης και αδικαιολόγητη κάλυψη των ασθενών. Ιδιαίτερα η λίστα, όπως αυτή καθορίζεται με κοινή Υπουργική Απόφαση, με την οποία καθορίζονται τα κριτήρια κατάρτισής της, δεν μπορεί να εφαρμοστεί, καθώς δεν διασφαλίζει αντικειμενικότητα, ενώ παρουσιάζει σημαντικά νομικά προβλήματα. Η εφαρμογή των κριτηρίων αυτών είναι βέβαιο ότι θα οδηγήσει σε μεγάλη αναστάτωση, τόσο τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις, όσο και τους Έλληνες πολίτες, χωρίς τα αναμενόμενα οικονομικά οφέλη για τα ασφαλιστικά ταμεία. Επιπλέον, θα προκαλέσει περαιτέρω ελλείψεις φαρμάκων, κλάμα θεραπευτικής ανασφάλειας, θα οδηγήσει σε απόσυρση φθηνών και καταξιωμένων φαρμάκων και αντικατάστασή τους από άλλα νεότερα και ακριβότερα και παράλληλα, θα απορρέψει την κωλυσιεργία νέων σημαντικών καινοτόμων φαρμάκων στην Ελλάδα.

Θέση του ΣΦΕΕ είναι ότι η λίστα συνταγογραφούμενων φαρμάκων πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα φάρμακα εκτός από τα ΜΥΣΥΦΑ (Μη Υποχρεωτικά Συνταγογραφούμενα Φάρμακα) και τα φάρμακα που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των μη αποζημιωμένων φαρμάκων (αρνητική λίστα), σε συνδυασμό με διαγνωστικά και θεραπευτικά πρωτόκολλα. Παράλληλα, φαρμακευτικές επιχειρήσεις δεσμεύονται να επιστρέφουν στα ασφαλιστικά ταμεία το νόμιμο rebate για τα έτη 2009 και περαιτέρω, για τα φάρμακα που έχουν χορηγηθεί στους ασφαλισμένους. Με άλλα λόγια, προτείνουμε να νομοθετηθεί η θετική λίστα για όλα τα φάρμακα που κυκλοφορούν (τα οποία δεν συμπεριλαμβάνονται στην αρνητική λίστα) με ασφαλιστική τιμή 96% ex factory και να ονομασθεί «ενδιάμεση λίστα», μέχρις ότου βρεθεί μία λύση εφαρμοσμένη και δίκαιη που θα διασφαλίζει αντικειμενικότητα, διαφάνεια και ομαλότητα στη διακίνηση των φαρμάκων.

Απαραίτητη, ωστόσο, προϋπόθεση για την εφαρμογή του συστήματος αυτού είναι η ολοκλήρωση της μηχανογράφησης του συστήματος υγείας.

Ένα άλλο παράδοξο που συμβαίνει, είναι η παρέμβαση του κράτους στις οικονομικές συναλλαγές ιδιωτών, με το να επιβάλλει ή να ακυρώνει διά νόμου εκπτώσεις. Ποια προβλήματα προκαλεί η εν λόγω παρέμβαση και πιστεύετε ότι πρέπει να ισχύσει; Ο ιδιωτικός τομέας βλάσσεται άνευ λόγου και αιτίας, τη στιγμή που καταβάλλει τεράστιες προσπάθειες να παραμείνει υγιής. Θα σας αναφέρω ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα από την αγορά φαρμάκων. Σήμερα συμβαίνει το εξής παράδοξο. Το κράτος νομοθετεί για θέματα που άπτονται οικονομικών συναλλαγών μεταξύ ιδιωτών, τη στιγμή που σύμφωνα και με την αρχή της απελευθέρωσης των συναλλαγών στον ιδιωτικό τομέα (κατα-

ρευτικά πρωτόκολλα και η ηλεκτρονική παρακολούθηση και έλεγχος του δικτύου διανομής. Όλα αυτά θα εξασφαλίσουν την καταπολέμηση της κακοδιαχείρισης και της οσιότητας στο δημόσιο, την εξοικονόμηση σημαντικών πόρων για το εθνικό σύστημα υγείας και τη δημόσια κοινωνική ασφάλιση, επιτυγχάνοντας το ζητούμενο, δηλαδή τη χρηστή διαχείριση των δημοσίων οικονομικών της υγείας. Κάθε άλλο μέτρο, θα επιφέρει αποτελέσματα αντίθετα του επιδιωκόμενου.

Ήδη, η πιλοτική εφαρμογή της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης στον ΟΑΕΕ από τον Οκτώβριο, έδειξε ότι υπήρχε σημαντική εξοικονόμηση πόρων. Η κυβέρνηση έχει δρομολογήσει ένα ολοκληρωμένο σύστημα ηλεκτρονικής συνταγογράφησης σε νοσοκομεία και ασφαλιστικά ταμεία. Ο ΣΦΕΕ είναι στη διάθεση της Πολιτείας, ώστε το νέο σύστημα να εφαρμοστεί το ταχύτερο δυνατόν.

«Η λίστα, όπως αυτή καθορίζεται με κοινή Υπουργική Απόφαση, με την οποία καθορίζονται τα κριτήρια κατάρτισής της, δεν μπορεί να εφαρμοστεί, καθώς δεν διασφαλίζει αντικειμενικότητα, ενώ παρουσιάζει σημαντικά νομικά προβλήματα»

γηση του προστατευτισμού και απελευθέρωση των επαγγελματιών), δεν νοείται το κράτος να νομοθετεί υποχρεωτικές εκπτώσεις μεταξύ των ιδιωτών.

Ο ΣΦΕΕ ήταν πάντα υπέρμαχος της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης, της μηχανογράφησης των νοσοκομείων και γενικά του εκσυγχρονισμού του συστήματος υγείας. Έστω κι αργά, γίνονται κάποια βήματα σε αυτό τον τομέα. Είστε ικανοποιημένος; Ποιες επιπλέον δράσεις πρέπει να προχωρήσουν άμεσα;

Στον τομέα της υγείας υπήρχε σοβαρό πρόβλημα. Κύρια αιτία είναι φυσικά η έλλειψη έλεγχου στο σύνολο του συστήματος υγείας και όχι μόνο στο φάρμακο. Ο ΣΦΕΕ εδώ και πάνω από μία δεκαετία, έχει καταστήσει σαφές προς όλες τις κατευθύνσεις ότι απαραίτητη προϋπόθεση, για να επιτευχθεί ο εξορθολογισμός της δημόσιας δαπάνης υγείας είναι η ολοκλήρωση της μηχανογράφησης και ο έλεγχος του συστήματος υγείας, η ηλεκτρονική συνταγογράφηση, η ηλεκτρονική κάρτα και το ιστορικό ασθενούς, τα διαγνωστικά και θερα-

Ποια η σημασία της κλινικής έρευνας, τόσο για την κοινωνία, όσο και για την εθνική οικονομία και ποια είναι τα ανυπάρχοντα που υπάρχουν στον ανάπυξή της;

Η κλινική έρευνα έχει πολλαπλά θετικά αποτελέσματα, τόσο για τους ασθενείς, όσο και για την εθνική οικονομία. Προσφέρει τεχνολογία, προαγωγή της γνώσης, θέσεις εργασίας. Συμβάλλει στην έρευνα και ανάπτυξη προϊόντων και στην ανάπτυξη θεραπειών. Δυστυχώς, το σύστημα υγείας της χώρας μας όχι μόνο δεν παρέχει κίνητρα προαγωγής της κλινικής έρευνας, αλλά ενέχει τόσα ανυπάρχοντα που το περιβάλλον καθιστάται εχθρικό. Η μη ύπαρξη ενιαίου πλαισίου για την οικονομική διαχείριση των κλινικών μελετών, η απροθυμία των διοικήσεων των νοσοκομείων, σε συνδυασμό με τη γραφειοκρατία, η απουσία της έννοιας της κλινικής έρευνας και της έρευνας γενικότερα από το Εθνικό Σύστημα Υγείας, οι διοικητικές αδυναμίες των νοσοκομείων και η απουσία στοιχειώδους μηχανισμού, που θα υποστηρίζει την κλινική έρευνα, είναι τα κυριότερα ανυπάρχοντα.

Η ανάπτυξη της κλινικής έρευνας αποτελεί προοδιστικό παράγοντα της γενικότερης αναπτυξιακής προοπτικής στη χώρα και της προοδευτικής επένδυσης. Η δημιουργία του κατάλληλου περιβάλλοντος για την προαγωγή της μόνο θετική επίδραση μπορεί να επιφέρει στο σύστημα υγείας. Επομένως, στη σημερινή δύσκολη οικονομική συγκυρία πρέπει να επιωφεληθούμε από τα πλεονεκτήματα της κλινικής έρευνας και να διαμορφώσουμε τις κατάλληλες συνθήκες για την προσέλκυση επενδύσεων για τη διεξαγωγή κλινικών μελετών στην Ελλάδα προς όφελος των ασθενών και της εθνικής οικονομίας.

Κύριε Πρόεδρε, δίνετε ιδιαίτερη έμφαση στο θέμα της τήρησης των αρχών και των κανόνων της Δεοντολογίας. Οι δύσκολες συγκυρίες ενδυναμώνουν την ανάγκη για προσήλωση στον σίκο αυτό;

Περαιτέρω από κάθε άλλη φορά. Είμαι κάθετος και κατηγορηματικός σε αυτό. Οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις πρώτης της αρχής και τους κανόνες της Δεοντολογίας κάνουν πράξη την αρχή της αντίληψης του καθήκοντος, κερδίζοντας την εμπιστοσύνη της κοινωνίας.

Είμαστε αποφασισμένοι, με κάθε τρόπο, να συμβάλουμε στην προσπάθεια τήρησης των αρχών και κανόνων της Δεοντολογίας προκειμένου όλοι να συνεργαστούμε, να αλλάξουμε νοοτροπία και να μοιραστούμε ένα νέο όραμα που τόσο ανάγκη έχει η πατρίδα μας.

«Συνεννόηση», «συνεργασία», «λύσεις win-win». Αυτές οι έννοιες κυριαρχούν στις δηλώσεις, ομιλίες και συνεντεύξεις σας τον τελευταίο καιρό. Πιστεύετε πως δεν υπάρχουν περιθώρια για άλλα λάθη;

Οι λύσεις πλέον δεν μπορούν και δεν πρέπει να είναι υπέρ του ενός και εναντίον του άλλου. Οι λύσεις πρέπει να προσθέτουν αξία. Δεν υπάρχει η πολυτέλεια να φτιάχνουμε κάτι καταστροφικής ταυτόχρονα και άλλο. Συνεννόηση, συνεργασία, συμμετοχή, διάλογος, διαβούλευση. Κάθε παρέκκλιση από αυτούς τους στόχους αποτελεί λάθος χρόνο. Κάθε προσήλωση σε αυτούς τους στόχους πραγματικά δημιουργεί τις προϋποθέσεις, ώστε η Ελλάδα να καταστεί τόπος νέων ευκαιριών, τόπος ανάπτυξης και προόδου.

Ο χρόνος έχει τελειώσει και δεν υπάρχουν άλλα περιθώρια λάθους. Ας μην χάσουμε την ευκαιρία.